Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 47. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го ЛЮТОГО 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 47. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 18, 1953. VOL. LXI

ЕКОНОМІЧНІ СПРАВИ В КОНГРЕСІ

ЗМЕНШУЮТЬ ПОДАТКИ, ОБТИНАЮТЬ БЮДЖЕТОВІ ВИТРАТИ

Вашингтон. — Комісія засобів і метод Палати Репрезентантів ухвалила 21 голосом проти чотирьох обтяти особисто-доходовий податок на 11 відсотків вже від 30 червня, одначе голова комісії правил заявив, що справа не може бути передана під дискусію повної Палати раніше ніж за два місяці. Провідник республіканської більшости — конгресмен Галлек, виявив, що президент противиться зниженню податків, — доки не буде зрівноважений бюджет. Заява Галлека прийшла негайно після домагання конгресмена Дайса, щоб президент ясно і відважно виявив свою думку про податки. Галлек пригадав, що президент уже сказав своє слово в цій справі, коли виголошував промову про стан нації. Проєкт зниження податку випрацював голова Комісії — конгресмен Даніел Рід. Початково мав бути скасований додаток до податків висотою 11 відсотків, ухвалений для покриття витрат на Корейську війну. Він мав вигаснути автоматично з днем 31. грудня поточного року. Пізніше змінено цей намір на окремий законопроєкт з вимогою зниження податків уже з днем 30. червня.

Перший грошевий законопроєкт 83-го Конгресу був розглянений в Палаті. Він охоплює більшу частину бюджетових витрат, які надісилали поодинокі департаменти. Комісія асигнування бюджету вирішила обтяти ці витрати на 61 відсотків. У практиці це принесе зменшення бюджету на півтора більйона долярів. Найбільше ощадностей зроблено в департаменті оборони, який вимагав додаткових фондів висотою — дол. 1,200,000,000 для покриття зростаючих коштів і збільшених платень до кінця скарбового року 1952-53, тобто до дня 30. червня.

Ч. Д. Джексон дорадником президента для „холодної війни"

Вашингтон. — Адміністрація Айзенгавера виявила дальше завзяття в підтримці „холодної війни", призначуючи нюйоркського публіциста К. Д. Джексона, дорадником президента в справі психологічної війни. Урядовці, що стоять на чолі дотеперішньої стратегії „холодної війни" зазвичаймили президента й його дорадників з усіми методами такої війни. Рада Психологічної Стратегії залишилася тепер без керівника, коли її голова, адмірал Алан Дж. Кірк, уступив з цього становища. Комісія Атомової Енергії від себе поінформувала президента про найновіший розвиток в цій ділянці, при чому деякі його дорадники перший раз мали нагоду почути про американські атомові засоби в порівнянні з російськими. В часі передавання цих інформацій були приявні в кабінеті президента: секретар стейту Джан Фостер Доллес, секретар оборони Чарлз Е. Вілсон, заступник секретаря оборони Роджер Кійс, три нові секретарі збройних ділянок, а саме: Роберт Т. Стівенс — з армії; Роберт Б. Андерсон — з флоти; Гарольд Е. Талбот — з повітряних сил. Крім того був секретар скарбу Джордж М. Гомфрі і бюджетовий директор Джозеф М. Додж. Чарлз Доглес Джексон був досі редактором „Тайм-Лайф Інтернешенел" і „Фартюн".

Конґресмені обидвох партій привітали Стівенсона

Вашингтон. — Номінальний провідник Демократичної партії, Адлей Е. Стівенсон, що провалився при виборах на президента минулої осени, приїхавши на партійну нараду до столиці, відвідав демократичних конгресменів у залі партійних конференцій на Капітолю. Там явилися не тільки демократи, але й республіканці, між якими був і спікер Палати Репрезентантів, Джозеф В. Мартін. Усі вони радіють з наміру демократів підтримати закордонну політику президента Айзенгавера й тому щиро привітали появу Стівенсона в будинку нарад Конгресу. Спікер Мартін сказав при цій нагоді: „Якщо республіканська чемність буде йти таким шляхом дальше, то в майбутності не залишиться жадного вістря для боротьби". Він теж сказав, що не пам'ятає, щоб колись в Конгресі улаштували такий привіт республіканському переможеному кандидатові. — Окремо привітали Стівенсона сенатори на своєму зібранні.

ПЕРЕВОДЯТЬ СЛІДСТВО НАД БРУТАЛЬНІСТЮ ПОЛІЦІЇ

Ню Йорк. — Федеральна слідча судейська лава почала слідство над скаргами на брутальність поліції, доконуваної над неграми. Негритянин, Джейкоб Джексон, що зазнав потрясення мозку і мусів піддатися двом шпитальним операціям, був покликаний на перше свідка. Він твердить, що поліціянти з участку при Вест 54 вулиці, побили його і копали ногами. Інші свідки мають являтися по черзі. Судейська лава покликала кількох поліціянтів на допити.

ОБГОВОРЮЮТЬ АКЦІЮ ПРО ВІДКЛИКАННЯ ТАЄМНИХ ДОГОВОРІВ

Спікер Палати Репрезентантів Джозеф В. Мартін (зліва) і лідер сенатської більшости сенатор Роберт А. Тефт інформують представників преси на дворі біля Білого Дому про свою конференцію з президентом Айзенгавером в справі конгресової акції для формального віклинання таємних договорів в Тегерані, Ялті і Потсдамі. Сенатор Тефт повідомив, що резолюція буде оформлена в той спосіб, що відкликатиме договори, але не їх поодинокі постанови, отже не буде теж формального уневажнення теперішнього польсько-українського кордону.

Комуністи можуть збомбардувати 89 американських міст

Вашингтон. — Адміністрація Цивільної Оборони твердить, що Совєти саме тепер можуть виконати напад атомовими бомбами, що їх завезуть 400 літаками в Злучені Держави і збомбардувати 89 більших міст, залишаючи 11,000,000 жертв одного дня. Адміністрація додає ще, що совєтська ударна сила росте. Своє передбачування опирає Цивільна Оборона на інформаціях військової розвідчої служби. Ці спостереження виявлені в річнім звіті Цивільної Оборони, в якому — між ін. сказано: „Всеціла атомова атака на наші великі міста може залишити біля одинадцяти мільйонів жертв у вбитих і покалічених на самому початку. З них коло 7,300,000 осіб зможе врятувати своє життя в перших 24 годинах. Звіт передбачує напад 400 літаками в початках. Кожний літак був би спроможний везти принаймні одну бомбу півтретя раза сильнішу між була перша атомова бомба, що її Америка скинула була на Гірошиму. У звіті нема сказано, що Совєти мають 400 таких бомб, тільки, що Совєти мають спроможність виробити ядрову зброю і завезти її літаками.

Діячі Конґресу отримають повідомлення про пляни уряду щодо Кореї

Вашингтон. — Тут сповіщено про бажання Білого Дому доручити провідникам Конгресу повідомлення про положення в Кореї та про пляни нового уряду розв'язати цей відтинок далекосхідньої політики. Повідомлення має бути писемне і буде доручене однаково діячам республіканської й демократичного таборів. Зміст цього повідомлення невідомий, проте учасники недавньої наради президента Айзенгавера з республіканськими діячами припускають, що в ньому буде представлений задум уряду примусити комуністів замиритися в Кореї й Індокитаї, не поширюючи для цього військових дій на цих фронтах. Другим бажанням Білого Дому буде поступове відкликування військ ЗДА з корейського фронту та заступлення їх відповідно вишколеними південно—корейськими військовими відділами. Американські війська творили б „рухомі резерви", які могли б завжди бути перекинені на потрібні пункти. Це саме торкалось би і французьких відділів, що змагаються в Індокитаї.

130 організацій зголосили висилку своїх делегатів на збори ЗУАДК

Филаделфія. — По кінець минулого тижня 130 американсько - українських організацій зголосили висилку своїх делегатів на вже четверті з черги загальні збори Злученого Українського Американського Допомогового Комітету — повідомлено з канцелярії ЗУАДК. Загальні Збори, як відомо, відбудуться в найближчу суботу й неділю 21 і 22-го лютого в готелю Аделфія при Честнут і 13-тій вулицях у Филаделфії, та почнуться в суботу о год. 10-тій рано. Між зголошеними до участи в зборах є головно представники Українського Народного Союзу, Українського Робітничого Союзу, Української Народної Помочі, Союзу Українок Америки, Об'єднання б. Вояків Українських Армій, ОДВУ, як теж численних інших організацій. В рямках зборів відбудеться в суботу ввечорі в залі Горожанського Клюбу при 847 Норт Франклін Стріт окрема імпреза для делегатів та гостей. На порядку нарад загальних зборів є обговорення дотеперішньої діяльности та пляну праці на майбутнє, як теж вибір нової Управи Комітету.

АМЕРИКА ГОТОВА ПОСЕРЕДНИЧАТИ В НІМЕЦЬКО-ФРАНЦУЗЬКИХ НЕПОРОЗУМІННЯХ

Бонн, Німеччина. — З'єдинені Держави Америки виявили готовість посередничити між Німеччиною і Францією для полагодження будьяких основних непорозумінь, що могли б становити труднощі для ратифікації мирового контракту між аліянтами і Західною Німеччиною та договору про європейську оборонну спільноту з участю Німеччини. Уряд президента Айзенгавера волів би залишити вирішення таких проблем, як французький протокол до договору про оборонну спільноту та французько-німецькі суперечності відносно Сарщини обидвом цим заінтересованим країнам, проте положення в цій кінцевій стадії намагань добитись ратифікації договорів оцінюється як занадто критичне, а французько-німецьке порозуміння як занадто основне для ратифікації договорів, щоб могти залишити ці справи — „своєму розвиткові". Тому теж американський уряд рішив запропонувати в потребі посередницькі послуги свого високого комісара д-ра Джеймса Б. Конанта в Німеччині та свого амбасадора ДоглесаДілона у Франції в разі, що тільки виявилось, що розбіжності поглядів між Німеччиною і Францією загрожують ратифікації договорів. Під цю пору Америка не бажала б мати до діла з цілістю французько - німецьких проблем, вважаючи, що це могло б призвести до занадто довгих і скомплікованих дебат, які могли б продовжувати в безконечність ратифікацію договорів. Тому Америка бажала б, щоб Німеччина і Франція самі знайшли спільну думку в принципових справах, відкладаючи подробиці на майбутнє. Проте, коли б обидві країни зупинились на „мертвій точці" навіть в такому принциповому порозумінні, тоді Америка готова посередничати. Західнонімецький уряд не скриває свого вдоволення з такого американського становища.

Французи вдоволені з лондонських переговорів

Париж. — Французькі делегати на переговори в Лондоні заявляють, що їм удалося зв'язати Англію з Европою трохи тіснішими зв'язками під військовим і політичним оглядами. Французи змінили своє становище з 1950 р., коли заявили, що об'єднана Европа зможе обійтися без Англії. Франція бачить зміцнену Німеччину, і хоче, щоб Англія зголосила тримати свої війська в Европі так довго, як довго всі зобов'язані держави НАТО до спільної оборони, це значить щоб Англія продовжила час постою її військ в Европі з 25 на 50 років. Подібно мали б бути продовжені і політичні зобов'язання Англії. Французький уряд за всяку ціну старається здобути продовження англійських зобов'язань, бо без того соціялісти не хочуть ратифікувати оборонного договору з Німеччиною. Французи покликуються на те, що частина їхніх збройних сил мусить залишити Европу, і тому на европейському континенті треба для противаги англійських військових частин.

Араби не захоплюються антисемітизмом Совєтів

Каїро. — Зірвання дипломатичних зносин між Совєтами та Ізраїлем, а також протижидівський курс у Москві, зовсім не настроюють оптимістично арабських провідників у відношенні до Совєтів. Часопис „Ал Балаб" пише в редакційній статті, що „Совєти підтримують арабів так довго, як їм цього треба". Секретар Арабської Ліги Абдел Халек Гассуна пише в часописі „Ал Заман", що араби пильно слідкувати за розв'язкою ситуації, але вони не забувають цього, що Совєти належали до перших держав, які визнали самостійність Ізраїля 1948 року.

$1,800 на народні цілі з громади в Елізабет

Елізабет, Н. Дж. — Невеличка місцева українська громада теж і в цьому році веде перед в жертвенності на народні цілі, передавши в останніх днях 800 долярів, зібраних як коляду на залишенців. З того заколядовано від громадян $659.00. Центральний Комітет дав зі своєї каси $41.00, а Український Народний Дім $100.00. Гроші переслано до УККомітету з призначенням на допомогу для залишенців через ЗУАДКомітет. Раніше з цієї громади вислано до УКК з Листопадового Свята та датків до Народного Фонду $1,000.00, отже впродовж останніх місяців ця мала громада зложила на народні цілі 1,800 долярів, кокуруючи з громадою в Джерзі Ситі, яка переслала до УКК для ЗУАДКомітету до допомогу залишенцям в Европі понад 1,500 долярів з самої тільки коляди та Українського Дня, що відбувся в роковини проголошення Самостійности і Соборности Української Народної Республіки.

ЧЕРВОНІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ПОВНУ ІЗОЛЯЦІЮ БЕРЛІНА

Берлін. — Місцева американська головна квартира повідомила, що большевики поспішними темпами приготовляють повну ізоляцію Західного Берліна, яка мала б бути завершена вже з днем 1-го березня. Насамперед пороблено заходи для повного поділу Берліна та для відгородження його західних секторів від східного. В тій цілі буде встановлена гостра контроля на зональному кордоні між східною і західною частиною міста. Швидкі міські потяги, що досі не зупинялися на кордоні, тепер не тільки зупинятимуться, але на зупинках переводитиметься гостра контроля подорожних, але на цих кордонних станціях пороблено вже приготування для навертання потягів, а подорожні, які матимуть дозвіл на переїзд кордону, переходитимуть до інших, „західних" потягів. Крім того, завершуються вже заходи для створення навколо Західного Берліна широкої „нічиєї" смуги, з якої має бути евакуоване населення. В самому місті на всіх вулицях, що лучать східний сектор із західними, будуються високі перегороди, а деякі вулиці вже цілком відгороджено. В тягу евакуації і творення „нічиєї" зони навколо Західного Берліна, всі крамниці, магазини і фабрики, положені на просторі кількох сот ярдів в прикордонній зоні, вже закриті, а мешканцям тієї зони видано доручення приготовитись до евакуації, хоч не сказано ще коли вона має наступити. Американська головна квартира подала ці інформації з „достовірних джерел" : з них виходило б, що большевики рішені цілком ізолювати цей західний бастіон за залізною заслоною. Берлін досі становив своєрідні ворота зі сходу на захід і навпаки, як знаки, що пересічно 1,000 осіб втікало кожного дня із опанованих большевиками теренів власне до Західного Берліну, як теж через Західний Берлін аліянти могли у відповідній мірі просякати своїми довіреними людьми в совєтське царство.

200 аліянтських літаків бомбардувало ворога в північній Кореї

Токіо. — Двісті аліянтських бомбардувальників засипали вчора бомбами та кулеметним огнем ворожі воєнні об'єкти в Північній Кореї, головно центр постачання в Кйомпо, на південний захід від комуно-корейської столиці Пйонгянг. Після нападу місцевість перетворилась в „море диму і вогню" сказано в офіційльному повідомленні. Інші сильні з'єднання аліянтської авіяції впродовж цілого дня бомбардування, збили в повітряному бою три ворожі боєві літаки совєтського типу МІҐ, пошкодивши сім інших. Це була шоста масова атака аліянтської авіяції на ворожі центри постачання впродовж останніх 10 днів Атаки виконується після дбайливої попередньої розвідки, так що кожний такий напад наносить ворогові величезних втрат. Акція аліянтської авіяції поширювалась теж вчора на цілу ворожу територію аж до манджурського кордону на ріці Ялу. На фронті в тому часі відбувались тільки обмежені бої переважно між патрульними відділами.

Генерал припинив військову демонстрацію в Данії

Копенгаґен, Данія. — Данському генералові Річардові Аллерупові вдалося припинити демонстрацію війська, яке маршом до столиці протестувало проти продовження військової служби з 12 до 16 місяців. Інші військові частини демонстрували проти продовження служби при помочі голодівки. Коло вісімдесят вояків з місцевості Соегаард залишили казарму та маршували до Копенгагену. Вони не послухали свого командата ані поліції та не вернулися до служби в казармах. Поліція повідомила генерала Аллерупа, який командує військом на німецькому кордоні, і йому вдалося припинити цю першу в історії данської армії демонстрацію.

Англійська палата послів скасувала удержавлення автобусового транспорту

Лондон. — Консервативна більшість в палаті послів прийняла закон про скасування удержавлення автобусового транспорту, який існував від 1947 року. За скасуванням голосувало 297 послів, проти 257. Соціялісти заявили, що коли вони прийдуть до влади, то знову націоналізуватимуть цей транспорт. Цей закон матиме більшість у палаті лордів, яка закон про націоналізацію тричі відкидала, і прийняла аж під великим натиском соціялістичної більшости.

РОЗЕНБЕРГИ МАЮТЬ ВМЕРТИ В ТИЖНІ ПІСЛЯ 9 БЕРЕЗНЯ

Ню Йорк. — Федеральний суддя Ирвинг Р. Кауфман призначив тиждень, що почнається 9 березня, на виконання смертного присуду на Джулиюсі й Етелі Розенбергах, у стейтовій в'язниці Сінґ Сінґ, де засуджені на смерть гинуть на електричнім кріслі. Вільям Каррол, судовий маршал, що виконує рішення й присуди суду, порозуміється з начальником в'язниці Сінґ Сінґ, щоб призначити день на виконання кари. Він думає, що четвер 12 березня буде найдовідніший, якщо не буде тоді іншої подібної кари. Тимчасом оборонець засуджених Розенбергів зголосить ще одну апеляцію до вищого федерального суду, щоб припинити виконання присуду, одначе мало хто має надію на успіх відклику. Джулиюс Розенберг мас 34 роки життя, його жінка 36 років. Вони мали згинути на електричнім кріслі 14 січня, одначе зголосили прохання про помилування до президента і це автоматично продовжило їм життя.

З хвилиною, коли президент відкинув прохання про помилування, почалася нова агітація за нове помилування. Перед Білим Домом у Вашингтоні появилися пікета, а сотні протестантських духовників підписують прохання ласки. — Розенбергів засуджено 29 березня 1951 р. за зраду атомової таємниці в користь Совєтів.

ДАМ ЛИХА ЗАКАБЛУКАМ — ДАМ ЛИХА ЗАКАБЛАМ!

Сцена із закінчення першого танкового курсу Школи Авраменка в Ню Йорку, що відбулось дня 8-го лютого в Мангеттен Плаза.

АНТИСЕМІТСЬКА АКЦІЯ БОЛЬШЕВИКІВ В УКРАЇНІ

Київ. — „Правда України", видаваний тут російською мовою офіційльний орган комуно-російської окупаційної влади, надрукував в числі з 16-го лютого статтю з гострою критикою „республіканського" міністерства здоров'я за недбале і безпринципове ведення справ. Критика скерована особисто проти міністерства здоров'я Шупика за те, що він дозволив знахорам Пацукові і Магазинерові вивісити свої рекламові таблиці в самому центрі Києва та розсилати своїх агентів для вербування для них пацієнтів. Міністра критикується теж за те, що він дозволив лікарям в інших містах, зокрема в Миколаєві, ограбити державу из сотні тисяч карбованців. Між лікарями, які обкрадали державу, називається переважно жидівські імена, як Раппапорт, Коген, Ройтельман, Лєвін, Шефтель, Ерліхман і т. п., що виразно вказують на те, що ціла акція має закраску веденого тепер офіційльного антисемітизму.

Рівночасно газета „Совєтське Закарпаття" пише, що „американсько-сіоністична змова" проти Совєтського Союзу мас за собою далеко довшу історію, ніж це початково могло здаватися. Газета твердить, що вже в 1920-тих роках „сіоністичні та американські імперіялісти" встановили були в Карпатській Україні свої бази для нападу на Совєтський Союз. Американська розвідка — твердить газета — була створила в Ужгороді свою головну квартиру з якимось Б. Паркером на чолі, який, при допомозі „жидівських буржуазних організацій", сліпо виконував доручення „американських імперіялістів".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Mater at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕМОКРАТИ В РОЛІ ОПОЗИЦІЇ

Обидві головні партії зв'язують себе тісно з двома великими іменами. Авраам Линколн це патрон — Республіканської партії, а Тома Джеферсон — Демократичної. Правду кажучи ідеї, голошені Джеферсоном та Линколном, прийняв за свої ввесь американський нарід. Але раз такий поділ заіснував, то треба партіям час від часу бодай натякати на якісь засадничі різниці, які існують між демократами і републіканцями, покликуючись при цьому на „патронів". Таке було на бенкетах, що їх влаштовували недавно республіканці з нагоди народин Линколна, так є тепер з „Джеферсонськими бенкетами" демократів. При тому не треба забувати, що за „честь" бути учасником таких бенкетів треба платити $100 від особи! Дохід іде звичайно на покриття дефіцитів виборчих кампаній.

Републіканці не мали цього року чого сумувати на своїх бенкетах, бо по 20-літній перерві дістались знов до Білого Дому, а теж мають більшість у Конгресі. Але й демократи, як виявилось минулої суботи на бенкеті в Ню Йорку, не сумували. Навпаки, були раді, що можуть по 20-роках трохи відпочити і добре приготовитися до найближчих конгресових виборів, як і президентських. До того демократи є далі сильні в Конгресі й можуть, зручно маневруючи, саботувати чи не кожну програму нової адміністрації. Тому саме таке важливе, як виглядатиме в тійсності та їхня „льояльна опозиція", яку вони заповіли. З цього боку добре знати те, що заявив на нюйорськім Джеферсон-Джексон бенкеті головний промовець, Адлей Е. Стівенсон, якого тепер визнають головою Демократичної партії.

Стівенсон зазначив, що демократи і републіканці, різняться у своїх поглядах в такий самий спосіб, як це було в час Джеферсона і Гемилтона: „Гемилтон відчував, що тільки багатії та бизнесовці мають кваліфікації бути при владі, її розуміти та її вести. Джеферсон вірив у своїх людей і в такій вірі наша партія ставала в обороні бідних, смирних і слабих, як їх угнітали багаті та сильні". Ця пригадка Стівенсона була зворотом в бік „великих бизнесменів", що їх майже виключно притягнув президент Айзенгавер до свого кабінету. Далі Стівенсон сказав ще таке: „Демократична партія розуміє характер сучасного виклику. Партія усього народу, може промовляти до усіх народів, де вони не жили б. Партія бідних і смирних, може розуміти змагання бідних і смирних всюди. Партія свободи і слушної нагоди, може високо держати смолоскип демократії й присвячувати шлях волі чоловікам і жінкам скрізь". Це знов легенька відповідь на республіканську динамічну „політику визволення".

Можна б ще згадати і про натяки Стівенсона на „долярову політику" републіканців і доляровий натиск на інші народи, але на таку критику не прийшов ще час, як це визнав сам промовець. Покищо, заявив Стівенсон, треба молитись і бажати адміністрації Айзенгавера якнайбільшого успіху в тій світовій, великанській кризі. Демократична партія, говорив він далі, стала партією опозиції, але позитивної та інтелігентної опозиції, яка виставляє, в центрі й на місцях, „кращих кандидатів, кращі програми, та кращі організації, як її противник", яка „обстоює здорову, поступову плятформу, яка зможе притягнути численних громадян, що вміють глядіти в майбутнє та думати незалежно". Проте, а це Стівенсон підкреслив, треба дати нагоду також і „урядові бизнесменів" показати, що він вміє, обнявши владу в такий „добрий час" (під матеріяльним оглядом), якого досі в Америці не було, бо демократи прийшли до влади тому 20 років в час найбільшої в Америці депресії. Стівенсон вважає, що інтерес країни повинен бути на першому місці й тому треба демократам підпирати републіканську адміністрацію так довго, як довго „вона працює вірно для загального добра". При тому він перестерігає, що часто певна група вважає свої „окремі інтереси" — загальними. На такі вислови, як „що є добре для Дженерал Моторс, теж добре і для країни", Стівенсон відповів: „Не вірю в таке, щоб загальне добро мало стати додатком до Дженерал Моторс".

ПЕРЕВІРКА „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Очолюваний сенатором Джозефом Р. МекКарті сенатський Постійний Підкомітет Досліджувань почав минулого тижня сподівану і віддавна потрібну перевірку „Голосу Америки". Перевірка ще не має публічного характеру і вона почалася тим, що на екзекутивній сесії Підкомітету в Ню Йорку зізнавало минулої п'ятниці п'ятьох свідків: один лівий письменник Говард Фаст та чотирьох теперішніх або колишніх урядників, зглядно техніків „Голосу Америки". Із дотеперішніх інформацій виходить, що доходження ведуться в двох напрямках, а саме, щоб встановити можливості 1) розтратности і 2) підривности в „Голосі Америки". У зв'язку з першими свідченнями сенатор МекКарті заявив, що в „Голосі Америки" є „деякі люди, що виконують ефективну працю в саботуванні закордонної політики Доллеса і Айзенгавера", але відразу додав, що „величезна більшість людей в Голосі є добрими американцями, хоч чимало з них потребує деякої уваги".

Започаткування доходжень в „Голосі Америки" американська преса й публічна опінія привітала як черговий важливий і корисний крок нової адміністрації під проводом президента Айзенгавера. Доходження без сумніву виявлять багато інтересних подробиць в дотеперішній діяльності тої важливої урядової аґенції, а минула історія самого тільки українського відділу переконує, що дотеперішній стан повинен бути перевірений і змінений.

Відомо, що створення українського відділу при „Голосі Америки" загальна опінія тільки привітала, а українці в цілому світі прийняли це з великим ентузіязмом. Проте, вже перші українські передачі не тільки зменшили цей ентузіязм, але поступово перетворили його в одне велике розчарування. Відомі ті всі критичні завваги, які появились в українській пресі у вільних країнах, відомий теж дбайливо зібраний матеріял на цю тему Українським Конґресовим Комітетом, але опісля люди прямо „махнули рукою", бо прийшли до переконання, що „горбатого й могила не випростує".

Це далеко не значить, що в українському відділі „Голосу Америки" все було тільки неґативне. Навпаки, там було й багато дечого позитивного, але в цілости, як зважити, що українці на рідній землі, для яких той „Голос" призначений, наражують своїм життям слухаючи його, цей Голос більше ніж розминався зі своєю ціллю та призначенням і на це можна навести безліч доказів.

Немає жадних підстав до підозрінь, що в українському відділі „Голосу Америки" були будь-які підривні елементи. Навпаки, їх радше можна зарахувати до тої згаданої сенатором МекКарті величезної більшости „добрих американців", але їх вина могла б бути в тому, що вони не звертали належної уваги на недомагання та не виявляли належної ініціятиви, щоб ці домагання направити. Правда, вони мали свої доручення, але ці доручення часто походили від представників російського відділу, від якого український відділ довший час був залежний. Що більше, поодинокі співробітники українського відділу були майже тероризовані втратою „джабу" за своє критичне ставлення до того роду „доручень", хоч ці були виразно проти інтересів Америки.

Проте, вважаємо, що теперішні доходження і перевірка „Голосу Америки" повинна піти головно в тому напрямку, як ці недомагання направити. Кожний погодиться з твердженням Ню Йорк Таймсу, що теперішні доходження повинні бути скеровані головно на перевірку розтратности, яка проявилася в тому, що „Голос Америки" не мав такого результату, як він повинен мати. І в цьому повинні допомогти головно ті „добрі американці", що працюють в „Голосі Америки", включно з українським відділом, бо маючи з цим до діла кожного дня, вони могли поробити основніші спостереження, ніж люди зі зовні. Теж УККомітет, українська преса й приватні особи можуть допомогти до поліпшення недомагань, якщо вони підходитимуть до тої справи якнайбільш об'єктивно, без будь-яких персональних пересудів, але виключно речових та під кутом зору американської політики й американських інтересів, яким Голос Америки повинен служити. Для роз'яснення тих справ та й поліпшення ми постараємось дати й свій скромний вклад.

Василь Косаренко-Косаревич

Істотність Берестейського миру

Автори публікацій і роковинних статтей про Берестейський Мир, особливо ж неучасники в ньому, опираються на доступний матеріял у формі договірного тексту, пресових вістей та спогадів учасників. Інтереси тих останніх не були однакові. Отже й різні насвітлювання. Загальне ж викривлення вже в засновках щодо того миру є аналогічне до такого ж щодо революції в Росії 1917 р. В обох випадках говориться і пишеться про о д н у революцію і про о д и н мир, хоч обі події заломлені на дві засадничі різні і протибіжні частини. Лінією такого заломлення і навпачности була в Петрограді перемога большевицько-московської контр-революції в жовтні-листопаді, а щодо Берестя і Києва та Берліна була перемога генерала Людендорфа й його москвофільської політичної концепції щодо сходу Европи над генералом Гофманом і його українофільською політичною концепцією.

Загально відомо, що першими д е р ж а вами-націями, котрі поспішились заявити свою готовість визнати вільну Україну після розвалу московської тюрми народів, були Англія й Франція, а не Німеччина й Австрія. Така їх спішна готовість зумовлена була релятивно найбільшою дисципліною в тих частинах розпадаючої всеросійської армії, в яких козаками і старшинами були вповні або здебільшого українці. А аліянтам-союзникам Росії в війні проти Центральних держав залежало на продовжуванні такої союзної боротьби і на Сході. Це ж і мала бути заплата з боку України за її визнання. Але Париж і Лондон відклонювали будь-яку уточнену й однозначну умову з Києвом, яка порушувала б попередні їх умови з цілістю російської імперії на чолі з царем. Це виключало всяку можливість щирого союзництва з ними, хоч тодішня манія соціялізму, спільна всьому Сходові Европи, настроювала прихильно до республіканської Франції і ліберальної Англії, а неприхильно до монархічних Центральних держав. Умовини, які панували в Західній Україні під лагіднішою австрійською окупацією, не відповідали умовинам у Центральній і Східній Україні під гіршою російською окупацією.

Процес переваги українських симпатій й інтересів у бік Центральних Держав взагалі, а в сторону Німеччини зокрема був зумовлений не категоріями думання західніх українців, що були австрійськими громадянами, але ось якими головнішими фактами і розважаннями:

1) Це Центральні Держави з Німеччиною у проводі були воєнними противниками, а не союзниками Росії, отже й природніми союзниками України проти спільного московського ворога.

2) Тільки від них можна було сподіватися завершення розбиття російської тюрми народів і підтримки аспірацій звільнених немосковських народів до власної державної незалежности.

3) Вирішальним чинником щодо східньої політики Берліна, Відня, Істамбулу і Софії був тоді генерал Гофманн. А він добачував забезпечення Европи взагалі а Німеччини зокрема від Сходу в розчлененні імперіяльного російського колоса на його складові частини та в унезалежненні їх від Московії. Для того вважав він вистачальним унезалежнення тільки однієї України, бо разом із втратою України та майже 50% всеросійського потенціялу, решта імперії перестала би бути загрозливою для Німеччини й Европи.

4) Німці стояли на порозі України, а союзники Росії були віддалені на сотні і тисячі миль, отже наглила потреба наладнання взаємин найскоріше з ними.

5) Для України була нагода зафіксувати свою новостворену суверенність актом договорів на базі міжнародного права з найпотужнішими д е р ж а в ами-націями Центральної Европи.

І тільки після тих засадничих міркувань щодо майбутности прийшла черга і на тимчасову потребу постачання харчів з України до Австрії й Німеччини. Доказує це згода побідного партнера в Берестї платити за них золотом. Ще переконливішим доказом на те є домагання Гофмана включити в тайні договори найважливішу точку, а саме зобов'язання України створити щонайменше 300,000-ну національну армію. А такого домагання не ставить договірний партнер із ворожими задніми думками. Зрештою, й сама Україна воліла започаткувати на таких умовинах товарообмін із союзною, але несусідуючою Німеччиною, аніж бути експлуатованою Московією на попередніх к о л о н і я льних умовинах. Сам Гофманн готов був перейти на службу України і перевести модернізацію її армії та озброєння. Адже мала та армія бути охороною не тільки кордонів і розбудови держави внутрі, але й сторожею і заборолом Европи проти монголо-азійського світу.

Все те, що дальше сталося на Сході взагалі, а в українсько-німецьких взаєминах зокрема, не було зумовлене ніким іншим, як тільки нашими відвічними національними ворогами: москалями і поляками, на спілку з їх симпатиками обабіч тодішнього воєнного фронту. Велика земельна посілість, індустрія, торгівля, транспорт і фінанси в Україні були здебільшого в руках неукраїнців або обмосковлених малоросів. Своє посідання і зв'язані з ним привілеї та зиски завдячували вони своїй вірній службі царям і царицям, інтересам російської імперії та допомозі при гнобленні українського народу й експлуатації української землі та її скарбів. Вони передбачували, що в незалежній Україні, де сам український народ стане паном у своїй власнодержавній хаті, їм не залишать тих всіх придбань, привілеїв і зисків. Це було можливе тільки в Україні, позбавленій своєї незалежности і поверненій назад у лоно однонеділимої Росії. В такому напрямі і розвернули вони свою діяльність. Створилась п л у тократична кліка з московських, польських і малоросійських великих землевласників, німецьких і бельгійських та інших промисловців, банкірів і їх поплентачів із лона російських однонеділимців, головно балтійських німців.

Тій кліці вдалось дуже легко здобути співзвучних німецьких юнкерів, банкірів і фабрикантів, а разом з ними ривалізуючого з Гофманом генерала Людендорфа. А йому, як речникові тієї кліки, пощастило перетягнути на свій бік і самого кайзера Вільгельма II. У висліді — зміна курсу німецької політики на Сході Европи з українофільського і протимосковсько-російського в концепції Гофмана, на російсько- і москвофільський і протиукраїнський в концепції згаданої кліки й її речника Людендорфа. Головніші арґументи, що ними дав себе переконати кайзер Вільгельм II, були:

а) Український народ немає своєї шляхти, бо вона або ополячилась, або зросійщилась. Але він має землю багату скарбами, а це уможливить розквіт його держави і без шляхти. Це стане загрозливим прикладом для маси німецького народу щодо його віри в те, що лиш юнкерська та інша шляхта спроможна успішно управляти і кермувати державою. А з усуненням юнкерства і шляхти від управи і керми державою прийде теж кінець династії Гогенцолернів, яка на них оперта.

б) Революційні хвилі загрожують монархічному ладові в Европі взагалі, а таким династіям як Гогенцоллерни, Габсбурги і Романови зокрема. Їх рятунок можливий тільки спільними союзними силами цісарської Німеччини і відреставрованої царської Росії. Але який цар з династії Романових подасть руку такому Гогенцоллернові, що допоміг відірватись і унезалежнитись Україні, цій найдорожчій перлині в колоніяльній короні царя? Зрештою й сама вартість союзничої Росії без України з її 50% всеросійського потенціялу змаліла б до половини.

в) Людендорф має остаточну перемогу вже в кишені, отже зможе перекинути

(Закінчення на стор. 3)

Спогади англійця про Московію

Англієць, Джером Горсей, в епоху царювання Івана Грозного виконував в Росії різні, здебільшого торгові, доручення свого уряду. 1572 року він приїхав в Росію чи Московію і пробув в ній 18 років. Повернувшись на батьківщину, він написав спогади „Записки про Московію 16 віку". Історик Костомаров називає ці записки „одним з найважливіших джерел російської історії".

Спогади Горсея позбавлені тенденції чи спеціяльного ворожого ставлення до Московії. Царя Івана Грозного, до якого ввійшов в довір'я і мав з ним добрі відносини, характеризує як „гарного на вигляд, обдарованого великим розумом, блискучими здібностями, привабливістю". Що виробляв цей привабливий цар, побачимо нижче з спогадів.

Іванові Грозному Горсей пізніше дає таку характеристику: „Цар жив в великій тривозі і боявся зрад і змов проти себе, кожного дня він їх викривав і проводив багато часу в слідствах, знущаннях і катуваннях своїх військових і сановників, яких вважав ненадійними... Головна насолода царя, руки і серце якого були обагрені кров'ю, полягала в тому, щоб придумувати нові форми знущань, смертельних катувань тих, на яких він гнівався або на яких падало н а й б і льше підозріння..." Горсей наводить багато фактів нелюдських катувань, яких довершував Іван Грізний над, висловлюючись новою термінологією, „врагами народа". Гойсей детально описує, яка доля спіткала одного з таких жертв якогось Івана Обросімова:

„... Його, розповідає англієць, повісили на шибениці за п'ятки, вниз головою, і чотири кати різали йому ножами шкіру і тіло на маленькі кусочки. Один з катів, стомившись від довгої різні, всадив нещасному ножа в тіло, щоб скоріше з ним покінчити. Цього ката негайно повели в друге місце і відрубали йому руку, тому, що рану залікували погано, кат на другий день помер".

Другий приклад катувань: „Князь Борис Телюпа, временщік того часу, обвинувачений в зраді царя і в зв'язках з незадоволеним дворянством, був поставлений на високий кілок так, що кілок пройшов через усе туловище і кінець його вийшов на затилкові. В такому положенні князь Борис перебував в жахливих муках протягом 15 годин і говорив з княгинею, своєю матір'ю, яку навмисне привели дивитися на це жахливе видовище. Ця достойна пошани жінка після такого горя була віддана цілій сотні тілохранителів, які один за другим зґвалтували її до смерти. Її розпухле і оголене тіло лежало на площі і псарям було наказано пустити на неї голодних собак, які рознесли на куски м'ясо і кістки. Цар все це бачив і говорив: „Ось якої почесті я удостоїв їх і ось що я роблю з зрадниками".

Таку ж жорстокість Іван Грозний проявляв і до населення, яке він завойовував р о з б і й н и цькими війнами. Горсей описує завоювання цим царем північних районів в час лівонської війни. „Було чути страшні стогони, робилися жахливі вбивства, топили, палили, захоплювали жінок і дівчат. Не зважаючи на мороз, безжалісно оголювали їх і, зв'язавши докупи трьох або чотирьох разом, прив'язували до хвостів коней і волочили таким чином, одних живими, других мертвими обагряли кров'ю дороги, залишали груди трупів жінок, дітей стариків..." Гнів Івана Грозного впав на населення завойованого ним міста Великий Новгород і він впустив в місто 30 тисяч татар і 10 тисяч стрілків своєї охорони. За свідченням Горсея вони „... ґвалтували жінок і дівчат, грабували все що находили цінного: дорогі камені, срібний посуд та гроші. Убивали старих і молодих, палили весь їхній домашній скарб, товари, склепи з воском, льоном, шкірами, сіллю, вином, полотнами. Розтоплений віск і сало струмками текли вулицями разом з кров'ю 700 тисяч чоловіків, жінок, дітей. Річки наповнювались кров'ю людей і скоту, мертві тіла яких, що вкидалися в Волхов, зупиняли течію цієї річки..." Цей терор тривав безперервно шість тижнів.

Така д е с п о тично-розбійницька практика століттями виховувала в Москві енкаведитські „замашки", що сьогодні вже стали світовою небезпекою. Терор під час к о л е к тивізації, в и н и щ е ння с ж о в щиною і н т е л іґенції окремих народів, „залікування" на смерть Сталіним своїх найближчих співробітників, яких він підозріває в зраді, боротьба з „сіоністами", розпачлива втеча східньо-европейського населення сюди, у вільний світ і безліч подібних трагічних явищ — це лише продовження в нових модернізованих формах того, що започаткував Іван Грозний та що продовжали інші російські деспоти. (ЛЛ)

Леонид Денисенко (Австралія)

З АВСТРАЛІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА

(2)

... Цього самого вечора в міській залі відбулося прийняття. Прем'єр Квінсленду заявив тут, що, відкриваючи виставку „новоавстралійського" мистецтва, він звернув увагу на український відділ. При цьому прем'єр сказав, що український відділ такий гарний, що варто, щоб кожен пішов подивитися на нього.

... Після промови прем'єра Квінсленду український відділ був просто таки атакований величезними юрбами глядачів.

... Четвертий день виставки був присвячений для учнів гімназії. В залю входять клясами в супроводі своїх опікунів вчителів. Під час моїх пояснень підійшов директор гімназії в супроводі трьох учителів і попросив, щоб я їм розповів про історію України. Вислухавши мої пояснення, директор на прощання сказав, що в старших клясах гімназії будуть прочитані лекції про Україну на підставі тієї літератури, що він дістав на виставці.

Між тисячами дітей в убраннях австралійських гімназіяльних шкіл була також одна українська дівчина. Вона довго стояла проти нашого відділу, а потім підійшла ближче і з захопленням заговорила: „У нас найкращий відділ". Раптом кинулася вона до Ніни Денисенкової і почала її цілувати. А коли вчителька сказала їй, що час уже відходити, тоді не витримало молоде серце: дівчина вибухла щирим плачем. Прощаючись, промовила: „Вони не розуміють наших сліз!"

... У неділю зранку лив тропічний дощ. Я цілком виправдував елеґантно одягнених мужчин, що ступали по залитих водою тротуарах... босими ногами, несучи черевики в руках.

... Сьогодні увечорі ми були присутні на Шевченківському Святі. Не зважаючи на зливу, майже все українське громадянство міста і околиць прибуло на Свято. В урочисто-піднесеному настрої гідно відсвяткували українці Брізбену наше найбільше національне свято.

Ірвіш

Ірвіш — місто, що має чисто квінслендський характер. Ліниве, спокійне, а разом із тим і симпатичне. Тут одна з найбільших паровозобудівельних фабрик, де працюють тисячі людей. Місто зв'язане з столицею Квінсленду багатою сіткою автобусів. Зупиняємося в розкішному готелі. Для виставки відведено велику залю в Технічній школі.

Сьогодні відбулося відкриття виставки. Голова міста висловився найкраще про нашу різьбу та вишивку.

... В сьогоднішньому числі місцевої газети „Квінсленд Таймс" вміщено репродукцію моєї картини з відповідним поясненням. Від раннього ранку до пізнього вечора ішли глядачі, виявляючи особливу цікавість до моєї картини з місцевим краєвидом і до українського відділу взагалі. Дружина голови міста вручила моїй мамі пам'ятковий подарунок. Я від утоми падав з ніг... Колишній голова міста, а тепер директор найбільшої торговельної фірми в Ірвіші, запросив нас, українських представників на склянку чаю. В нього ми побачили цілу велику галерію картин видатних художників (мистців).

... Маючи трохи вільного часу, я вийшов на балькон і почав малювати краєвид, що відкривався передо мною. Раптом відчув, що хтось стоїть за моїми плечима. Це був той директор, що ми в нього гостювали. Він просив, щоб я йому продав картину. Я пообіцяв йому вислати цю картину, як вона буде остаточно викінчена. Вже з Мельбурну я послав йому цю картину і пізніше з преси довідався, що моя картина опинилася в міській картинній ґалерії.

... Моя перша картина з малюнком місцевої пошти викликала цілу сенсацію: на вулиці, в кінотеатрі, в крамниці, в костелі — всюди мене пізнають, вітають і просять мого автографу. Один великий австралійський фабрикант настирливо домагається, щоб я йому продав оригінал картини „Подвір'я пошти", але я відмовив йому, бо хочу мати цілу колекцію картин непорушною.

... Їдемо далі в світ... Степ... Навколо пожовкла суха трава. Де-не-де мертві почорнілі дерева, вони витягають угору свої мертві скостенілі гилляки-рамена. Це мертвий ліс... Далі йдуть ґумові дерева і евкаліпти. Вони дають спочинок черерам корів, табунам коней. Недалеко видно водопійний вітряк — оаза цього австралійського степу. Він ліниво повертає своїми крилами. Це єдині свідки цієї тихої, сумної природи австралійського степу. Деколи тишу порушує крякання чорного птаха...

Їдемо на південний захід. Замість ріллі, всюди безмежні простори безлюдних степів. Раптом наш автобус зупинився. Ми всі вискакуємо і бачимо перед собою довжелезну чорну гадюку, що належить до найбільш отруйних і небезпечних.

Глен Іннес

Мале містечко — 15 тисяч населення. Утопає в зелені европейських дерев. Я побіг шукати об'єкту для малювання. Мою увагу привернула старовинна англіканська церква. Відразу став до праці над картиною. Працюю до 3 години ранку. На відкриття виставки картина була готова. Ця нова картина місцевої англіканської церкви викликала не менше враження, як і попередня в Ірвіші. Люди годинами простоювали перед нашим відділом. Наші успіхи викликали в інших представників заздрість. Під вечір на виставку прибули представники Церковної Ради англіканської Церкви. Вони просили продати їм картину. Вони хотіли подарувати її своєму старому пасторові, який відходив на спочинок після довголітньої служби. Прохання було таке настирливе, що я не міг їм відмовити. На місце цієї картини я з цього самого місця намалював другу.

В місцевій газеті вміщено прихильну рецензію про український відділ.

... Сьогодні неділя. Виставка закрита. Для працівників виставки зорганізовано прогулянку в гори. Незабутні прекрасні картини гірської природи. Ось стоять двоє кенґуру і переляканими очима дивляться на наш автобус. Керівник звертає увагу на чорну папугу, як на рідкісного птаха Австралії. ... З вершини гори відкривається величний краєвид. Далі їдемо до водоспаду. З високої скелі з гуком звалюється маса води. Прекрасна картина серед царства дикої джунґлі робить враження казки. Різнобарвна райдуга вкриває все підніжжя...

Армідале

Кілька годин їзди, і ми прибули до Армідале. Це одно з більших міст. Тут є філія Сіднейського університету, учительська семінарія, тут же міститься резиденція римо-католицького єпископа.

Відразу по приїзді взялися до праці над улаштуванням виставки. Польський та литовський представники намагалися обмежити місце для українського відділу, але рішуче слово головного керівника запобігло цій несправедливості. ... Представники інших відділів спеціяльно пильнували мене, щоб перешкодити мені в рисуванні. І коли я спізнився на пару хвилин, вони зняли крик. Проте я використав другий день, що був відпочинком для нас, і цілий день рисував римо-католицьку катедру.

Р. К.

„РАЙ" В ПІДСОВЕТСЬКІЙ НІМЕЧЧИНІ

Від одного мені особисто знаного галицького німця інженера-агронома, який в листопаді 1952-го року відвідував своїх кревних в м. Ерфурт, Тюрингія, в совєтській зоні, Німеччини, а тепер приїхав до ЗДА, дістав я деякі інформації про совєтизацію Східної Німеччини.

Для переїзду зі Західної до Східної Німеччини, треба мати такі документи: а) „інтерцоненпас" (міжзональний пас), б) довідку тотожности, що стверджує ідентичність даної особи. Вироблення цих документів коштувало цього німецького горожанина, три місяці ходження по всіх урядах, як у Баварії, де виїзджаючий від 6 літ проживав, так з боку його кревних в Тюрингії, які хотіли з ним, перед його виїздом до ЗДА, попращатися. Одержавши це все, переїхав він через граничну станцію Пробсцеля. Процедуру переїзду варта описати, бо американці не можуть мати про це жадного уявлення.

Перше, московські пограничники, які вже дещо привчилися німецької мови, оглядають дуже докладно усі документи, порівнюючи знимки з особою. Поводяться досить чемно, на відхіднім кажуть навіть „щасливої подорожі" і перестемпльовують документи. Опісля приходить німецька „фольксполіцай", яка ще раз переглядає усі документи і теж дуже докладно, три до чотири рази. Нарешті митна сторожа перевіряє багаж. Процедура тих допитів триває яких 3 годині. Шукають головно за часописами з вільного світу.

В совєтській зоні цього року далекобіжні поїзди є вже опалені і освітлені. Хто приїзджає в совєтську зону, мусить сейчас зголоситися до поліції, де ще раз перевіряють усі папери і щойно тоді, на підставі посвідки зголошення, дістається в харчевім уряді картки на товщ, м'ясо і цукор. В кожнім домі є спеціяльний тайний співробітник політичної поліції, що точно реєструє хто, коли і до кого приїхав.

Безробітних, навпаки, як у Західній Німеччині, немає. Молоді покликані до „фольксполіцай", себто до війська, на військові вправи, а інші працюють у фабриках, що повною парою працюють „на оборону", нераз й на три зміни.

Фахові робітники заробляють, назагал, добре, (як на місцеві обставини) до 1.50 „остмарки" на годину. (1 ост. марка рівна 1/4 західної марки, то є 5 1/4 центів). Усе населення Східної Німеччини поділене на 4 категорії і після цього дістає харчеві картки, які 7 літ по закінченню війни, все ще існують там на товщ, м'ясо і цукор. До першої категорії, найліпшої, належать фахівці, урядовці і комуністи. Вони одержують на місяць: 1 кг = 2 Lbs 2 onz. масла, 0.75 кг.=1½ Lbs м'яса, і 0.75 кг.=1½ Lbs цукру. Інші категорії менше. Четверта категорія, непрацюючі, мають так звані „штербекарти", з яких ніяк не можна вижити.

Подорожна (зужита) харчова картка в Східній Німеччині, на підставі якої можна дістати денно 100 грамів м'яса, 30 грамів масла і 60 грамів цукру.

Ціни на карткові товари є такі: 1 кг м'яса 2.40 ост. марки, 1 кг. масла 3.60 ост. марки, 1 кг. цукру 1.20 ост. марки. Крім цього є ще державні склепи, де продають без карток, але по горендальних цінах. Там коштує вже 1 кг. м'яса — 12 ост. марок, 1 кг. маргарини — 8 ост. марок, 1 кг. цукру — 4 ост. марок. Порівняймо денний заробіток кваліфікованого робітника — приблизно 10 ост. марок денно, то вийде, що він за цілоденну працю може купити; 1 Lbs 10 onz м'яса або 1 Lbs масла, або 1 Lbs 2 onz маргарини, або 2½ Lbs цукру (за цілий день праці!

Подумати, що платить американський робітник, за ті товари зі свого зарібку, то маємо образ як виглядає: „Щасливе", „радісне", „веселе", „заможнє" життя під Совєтами.

Текстильні речі тяжко дістати. Як що покажеться, то все одної краски та якости. Жіноча суконка коштує 37-40 ост. м. себто тижневий зарібок пересічної робітниці. Про якусь модну чи немодну одіж, нема мови.

Великий є брак взуття. Черевики дуже поганої якости, коштують 30-40 ост. марок, треба на них 30 годин відпрацювати.

Вугілля на картки й це лише брунатне та брікети, дають дуже мало, й то лиш урядовцям і комуністам. На „чорно" брікети коштують 50 кг. = 110 Lbs — 7 ост. марок.

Ярини в продажу немає зовсім. Населення ратується тим, що кожний коло хати має городець, де кожна п'ядь землі використана.

Тюрингія, на ввесь світ колись славна своїм городництвом, не має навіть капусти. „Соціялізація" торговлі, забила усю продукцію. Овочів також немає. В державних склепах 1 помаранча коштує 0.70 ост. м., 1 цитрина 0.60 ост. м., 1 Lbs оріхів 5 ост. м.

Чи пересічний працівник може собі на такий люксус позволити?

Газети цілком без змісту, вічно вказують на „загрозу" американського капіталізму і пропагують „мир". Мало хто в це вірить.

Будівельний рух зовсім не існує. В Ерфурті не відбудовано ані не побудовано ні одного мешканевого дому. Фабрики, що працюють на узброєння совєтської армії, розбудовуються до кольосальних розмірів. Матеріялів, як звичайно, при „пляновому" запотребуванню, не вистачає якраз там, де треба.

Великий є брак медикаментів. Пеніциліни звичайний чоловік дістати не може, хіба комуніст.

Молодь виховується в сліпій ненависті до „буржуазного" заходу. Російська мова обов'язкова, і то по 4 годині в тижні, в усіх школах. 10-літні мусять вже рецитувати, що Сталін хоче лиш мира, а ЗДА хотять напасти на СССР.

Зв'язків із закордоном населення прямо боїться. Одержання листа чи пакунка з Америки, це рівнозначне з втягненням на список політично підозрілих. Поміщені на такому списку, який ведуть в кожній місцевості довірені комуністи, щезають безслідно. З приарештованих тайною політичною поліцією рідко хто повертає домів.

Московські салдати мешкають в касарнях або осібних квартирах, з яких виселено все німецьке населення. Місце постою війська огороджені колючими дротами і обставлені стійками. Салдатам найгостріше заборонено відвідувати кіно чи каварню і взагалі зустрічатися з цивільним населенням. Це навіть хвалить собі населення, бо може вечорами навіть ходити по вулиці, не наражуючись на грабункові напади салдатів совєтської армії. В кожнім місті є російський гарнізон.

Інженери і лікарі, які працюють для російської армії, дістають ще так звану „інтелігенцкарту", на яку можуть дещо набути, до чого звичайний чоловік не має права, головно одіж. Невдоволення є загальне, але один одного боїться. Шпіцлівська система розвинена і удосконалена на багато більше, як за часів Гітлера.

З Польщею зв'язки дуже обмежені, але все таки час від часу приїжджаючі звідтам оповідають, що соціяльні обставини там, ще багато гірші, чим у Східній Німеччині.

По переїзді кордону, кожному впадає в вічі, що населення Східної Німеччини дуже нужденно убране. Не видно ніде веселого обличчя, всюди загальне пригноблення і апатія до всього.

Істотність Берестейського миру

(Закінчення зі ст. 2)

зі Заходу на Схід пару сот тисяч війська, потрібного для приборкання українців і видертя з їх рук необхідних харчів без потреби платити за них золотом.

Тим останнім аргументом переміг Людендорф над аргументом Гофмана, що створена українська армія перейме сторожу на Сході й уможливить перекид всієї німецької армії зі Сходу на Захід для приспішення кінцевої перемоги.

Так то зумовлена зміна курсу німецької політики, а тим самим і політики Центральних Держав на Сході, сталася, заки висохло чорнило на підписі кайзера, що ним був ратифікував Берестейський Мир з німецького боку, заки рушило німецьке військо виганяти московських і інших большевиків із України на прохання уряду України. Інакше на чолі того війська стояв би був генерал Гофманн, як це було передбачено в Берестi, а не фельдмаршал фон Айхгорн, котрий звик був при чарці говорити: „Росію я знаю, але України не знаю". Німецьким послом у Києві був би Зюдекум або Надольни, а не москвофіл фон Мумм, котрий звик був називати Українську Державу в своїх звітах до Берліна „Ляльковою державою" (Пуппенштаат), бо мала вона забавляти і блахманити українців так довго, доки не підготовано повороту України назад до лона Росії, без змоги успішнього збройного спротиву тих же українців.

Це заломання всього комплексу Берестейського Договору найшло свій найвимовніший вислів із найгіршими наслідками в ось яких фактах:

Політична концепція Гофманна мала служити не тільки інтересам німецького народу і Райху, але й всім іншим европейським народам, загроженим з боку опанованого москалями Сходу, при допомозі звільненої і унезалежненої України. Політична концепція Людендорфа мала служити монархічному ладові, династії Гогенцоллернів і Романових та шляхті в їх імперіях.

У тайних договорах у Бересті, учасником яких був автор цих рядків особисто, першою або найважливішою точкою не була автономія Галичини, але створення щонайменше 300,000-ної армії. Зате в тайних договорах у Києві з Скоропадським перед проголошенням його гетьманом першою і найважливішою точкою було зобов'язання розв'язати існуючі вже українські військові формації і недопустити до створення інших.

Вистачає знати й усвідомити собі тільки такі два факти, щоб зробити з них всі дальші правильні заключення і зрозуміти істотність дальших подій не тільки в Україні і на Сході, але й в цілій Европі і в цілому світі. Бо до тих наслідків належить і друга світова війна і теперішнє положення напередодні оборонної третьої проти того самого російсько-совєтського ворога українських і всіх інших немосковських і волелюбних народів.

Про всю цю гру за кулісами розказав мені сам Гофман аж по першій світовій війні, коли то він був звільнений від своєї службової присяги, а я продовжував нашу приязнь, започатковану в Берестю. Потвердив це і приятель сина Гофмана, Опладен, якому це оповідав він на підставі розмов з батьком про ті справи.

В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк. — З Літературно- Мистецького Клюбу повідомляють, що там, в найближчу п'ятницю, дня 20-го лютого, пп. Микола Бутович та Ігор Соневицький говоритимуть про музичні і декоративні шкіци до балету „Дід Ладо". Початок о год. 7:30 ввечорі.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

Гемтремк, Міш.

Допомога залишенцям в Німеччині і Австрії

Дуже часто стрічалося в часописах, як в „Свободі" так і в жіночому журналі „Наше Життя" статті про незавидну долю укр. залишенців в Німеччині та Австрії, що з яких не будь причин не могли переселитися до інших країн та зажити свобідним, щасливим життям, яке багато з нас з Божої ласки і при помочі людей доброї волі осягнули. Тим, кому життя таборове підірвало здоров'я і їх як хворих, нездатних до праці, не хоче прийняти жадна держава, і вони на завжди позбавлені надії на виїзд, мусять зістатися на німецькій економії, конечно є потрібна різного рода допомога. Отже коли Централя СУА в Филаделфії звернулася до нашого 26-го Відділу СУА в Гемтремк, з закликом допомогової акції, для наших рідних, ми дуже радо пішли на зустріч так благородному ділу, зараз же в 1951 р. створено комітет, який забрався до праці й як різдвяну посилку вислано 20 пачок 950 ф. ваги, в тому 257 ф. харчів. Вся ця посилка була призначена для санаторій Ґавтінґ, Амберг і більш потребуючих таборів. Одержував наш комітет листи з подякою до сліз зворушаючі, від родин і поодиноких осіб, за речі, якими їх ЗУАДК надiлив. Листи ці читані на сходинах, давали нам ще більше заохоти до такої праці. В 1952 р. наш комітет не забуває свого обов'язку. Переведено великодню і різдвяну збірку, яка увінчалася багато кращим успіхом, чим в минулому році. Вислано 48 пачок ваги 2,252 ф., з того 400 ф. харчів, решта одяг і взуття. Тут треба підчеркнути, що мужеського одягу зібрано дуже мало, найбільше жіночого і діточого, а жалко нам, бо бідні мужчини як з Австрії так і Німеччини просять о убрання. Плащів було ще трохи більше, а убрань зовсім мало, а це тому, що мужчини менше чепуряться. Крім того наш комітет вислав готівкою $ 205 на таку саму ціль. З того бачимо, що раз то більше заінтересування в громадянстві справою допомоги залишенцям в Европі. Я мушу згадати про ті товариства, які піддержали нашу працю, а саме: Місцевий Відділ УККА, Пластова Станиця в Дітройті, УСТ „Черник", СУМА ім. П. Орлика і Оркестра „Трембіта", що спільно влаштували вечорниці, які принесли гарну суму $ 423.63 і в цілости призначені на різдвяну допомогу для укр. залишенців в Німеччині і Австрії. — На адресу п. Олі Павловської голови ОУЖ в Німеччині вислано $ 394.28, до Австрії на руки п. Володимира Радловського для шкільних дітей $ 25, а до них долучено ще $ 10, замість харчів по $ 5 зложили п-ство Щуровські і п. проф. М. Дольницький. Тяжка праця при пакованні, нагороджена була вдоволенням успішного висліду та сповненням національного і християнського обов'язку супроти рідних сестер і братів на чужині.

За Комітет „Мати й Дитина" **Теодозія Стельмах** — голова

Клівленд, Огайо

Молодь Клівленду — Крутянським Героям

Крути — символ готовости українського, молодого покоління, що не знає трагізму власної жертви. Для багатьох людей це „абсурд", для нас молодих — виконання свого обов'язку супроти своєї держави.

За всяку ціну треба внести у щорічні святкування українських громад в Америці — культ крутянського бою, як основу виховання молоді.

Це дуже добре зрозуміли українські молодечі організації Клівленду, які створили спеціяльний, святочний комітет для вшанування 35-ліття бою.

Як і минулого року, так і цього Крутянську Академію улаштувало „Зарево" — Академічна Громада ім. Пилипа Орлика при співпраці Пласту, СУМ'у та ОДУМ'у.

В неділю 1-го лютого 1953 відправлено панахиди в українських церквах за спокій душ юних героїв.

Цього самого дня відбулась святочна Академія у великій залі українського Народного Дому.

У змістовній святочній доповіді д-р О. Наклович подав чіткий образ героїчного крутянського чину. Переконливо звучали слова прелеґента: — „Українська молодь живе сьогодні змістом Крут — і саме з цієї плятформи слід розцінювати психічне наставлення української молодої людини: вояка, повстанця, — революціонера і сучасного українського студента-скитальця, та й взагалі всієї еміґрантської спільноти." Найбільша заслуга д-р Накловича в тому, що зумів крутянську подію проаналізувати в цілком іншій площині, як це доводилось дотепер слухати на інших академіях.

В дальшу програму входила прекрасно віддана Юрієм Олійником, студентом місцевої консерваторії та членом мистецько-літературної комісії „Зарево", — інтерпретація польонезу Шопена та перша частина сонати Бетговена в ц-моль. В особі молодого мистця-пініста українське музичне мистецтво вкоротці буде мати дійсно творчу індивідуальність.

Член СУМА п. Кріслатий з великим відчуттям та хистом продеклямував „Термопілі—Крути" Грицишина.

Відома зі своїх попередніх виступів молода солістка п-на Оля Чорногор гарно відспівала „Ніч" Чуприники-Гнатишина і „Хмари" Вороного-Лопатиського, при фортепіяновім супроводі проф. М. Грушкевич.

Після малої перерви, численно зібране горамдянство мало нагоду послухати добре виголошену деклямацію В. Пономаренка, голови ОДУМ п. н. „Крути" — Кобиця та з надзвичайною майстерністю виконане скрипкове сольо проф. Шияна „Анданте" Чайковського і „Андантіне" Де Смецки, при фортепіяновому супроводі п. Ю. Олійника.

Крутянську академію замикала дуже ефектовно віддана збірна деклямація пластунів і пластунок під проводом п-ни Марти Бігун.

Наприкінці слід відзначити працю святочного комітету, який діяв у складі: д-р О. Наклович („Зарево"), п. Галущинська (Пласт), п. Кріслатий (СУМА) і п. Пономаренко (ОДУМ).

Дохід з академії призначено на видання ювілейного альманаху з нагоди 30-ліття ЦЕСУС'у.

Л. В.

Стрілець Папаторіянтафілоспулус

Військові підстаршини матимуть багато клопоту, бо до американської армії зголосився рекрут, який називається Ламброс А. Папаторіянтафілоспулус. Треба буде довшого часу, щоб запам'ятати собі доволі довге прізвище. Але вони, американським звичаєм, скоротять його напевно на „Папа".

Український Народний Союз який нараховує тепер уже понад 66 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імені. Бо належати до У. Н. Союзу значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

КОНҐРЕСОВИЙ СЕКРЕТАРІЯТ В БРАЗИЛІЇ — В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ

В серпні м. р. створено в Ріо де Жанейро, Бразилія, „Бразилійську Асоціяцію Вільної Европи", до якої увійшли представники України, Болгарії, Чехословаччини, Естонії, Латвії, Литви, Мадярщини, Польщі й Румунії. Статут Асоціяції був затверджений федеральним міністерством справедливости й внутрішніх справ.

У зв'язку з акцією Пан-Американської Української Конференції (ПАУК) в справі ратифікації Конвенції про Народовбивство, Конґресовий Секретаріят в Бразилії — ПАУК — повів відповідну працю в рямках згаданої „Асоціяції Вільної Европи". З почину представника українців, Інж. Андрія Мазая, було скликано надзвичайні наради Асоціяції, на яких обговорено справу совєтського народовбивства в поодиноких державах та рішено подати матеріял до Міністерства Закордонних Справ Бразилії та Голові Бразилійської Делеґації до Об'єднаних Націй. В меморіялі, який підписали представники всіх дев'яти національних груп-членів Асоціяції — енерґійно підкреслене, що суверенність і свобода їх народів знівечені насильством Совєтського Союзу, та що ці народи, проти їх волі є ізольовані залізною заслоною від решти вільного світу.

Далі поставлено в меморіялі до бразилійського представника в ОН такі жадання:

1. Апелювати до почуття справедливости Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй та осудити злочинне поступовання Совєтського Союзу;

2. Висловити на терені Об'єднаних Націй надію, що згадані народи побачать у найблищому майбутньому відновлення своєї свободи й незалежности;

3. Визнати законними дипломатичні й консулярні представництва тих народів, суверенність яких Совєти знищили.

Меморіял, крім представників названих народів, підписали теж чотири почесні президенти Асоціяції, сенатори: Гамілтон Ногейра, Ассіс Матобріян, Алеккастро Гімарайс і Артур Фернандес Фільо. Ці сенатори вислали від себе ще й супровідні листи до міністра закордонних справ п. Жвой Невес ди Фонтоура і Голови Делеґації до ОН, в яких зазначили: „Ми приймаємо за свої ідеї та рекомендації, висловлені в залученому меморіялі, їх поділяємо і маємо честь просити Вашу Ексцеленцію підтримати їх цілим своїм престижем перед Загальною Асамблеєю Об'єднаних Націй".

До Міністерства Закордонних Справ, передала цей меморіял окрема делеґація, зложена з членів Асоціяції.

З канцелярії **ПАУК**

ВСЯЧИНА

Судять молодого, молоду та дружбу за двоженство

Карний суд у Квінсі розглядає справу, в якій судитимуть молодого Иосифа Пляка, молоду Марію Реґіну Пічіоні та дружбу Луі Одієрна. Молодого мають карати за двоженство, бо він женився, маючи вже одну жінку. Молоду судять за фальшиву присягу та за допомогу в двоженстві, бо вона знала, що її наречений одружений, а дружбу мають покарати за допомогу в двоженстві, бо й він знав, що Пляко одружений. Злочин цей допоміг викрити лист до суду бувшої жінки Пляка, в якому вона повідомляла, що її чоловік одружився та має з новою жінкою дитину. Цей другий шлюб відбувся в лютому 1952 року. Молода й дружба призналися в суді, що вони знали про перше одружіння „пана молодого".

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ПОДАРУНОК УКК ДІТЯМ

Український Декляматор для дітей та молоді. Зібрала С. Нагірна. Обкладинка П. Холодного. Накладом Українського Народного Фонду. Ню Йорк, 1952.

То був ніби-то різдвяний подарунок Конгресового Комітету українським дітям, — оця невеличка зелена книжечка з ялинкою на обкладинці, — але то є один з тих подарунків, що зберігаються довше і можуть мати добрий і значучий слід на дитячій душі.

В цій бо книжечці зібрано майже все, що може дати поезія для дітей. Укладені за порами року, у відділі для малих дітей, в ній ідуть вірші наших клясиків, як Шевченко, Леся Українка, Франко, Олесь, там же переплетено і вірші наших ліриків, що лиш вряди-годи усміхалися своїм віршем, там навіть вставлено гаївку „Жучок" з повним описом, як її виводити. І тут же таки зібрано і кілька віршів фахових дитячих письменників, — що, на жаль, здебільшого бувають надто дидактичні.

Відділ для молоді — це вибрані історичні вірші, що цього разу йдуть не стільки за темами віршу, як подають вибрані з творів різних поетів уривки чи й цілі поезії. Перший, звичайно — Шевченко, далі — Л. Українка, Франко, Олесь, Чупринка, Самійленко, Богдан Лепкий, Черкасенко, Р. Купчинський, К. Малицька. Як бачимо — все ті поети, яких наша молодь тепер вже не може дістати, хіба десь якийсь вірш знайде в шкільному підручнику, якщо вона такий взагалі може мати!..

Правда, вкінці подано і вірші молодших поетів, вірніше, сучасних, як Б. Кравців, О. Теліга, Янів, Ситник, І. Наріжна. Але цих останніх дуже небагато. Їх вірші перевидавались і видавалися вже на еміграції. Їх можна знайти.

П. С. Нагірна, як видно, — хотіла дати для молоді ті вірші, яких вона сама не зможе вибрати і знайти серед повних збірок творів, а які їй варто і треба знати.

Крім цієї засади, що походила швидче від педагогічного підходу і виробленого смаку п. Нагірної, вона мала, як видно, на меті ще й чисто практичні цілі: дати матеріял для читання і рецитації на видатніших святах. І тут редакторка спромоглася не впасти у освячений звичаєм панахидний тон — і вибрала до декламації здебільшого бадьорі вірші, такі, що відповідають одвічному прагненню молоді, щоб добро перемогло і щоб правда панувала.

З цього погляду, може, не варто було включати оці залиті вже безконечними сльозами декляматорів сумні і песимістичні вірші, як „Айстри" Олеся або оте „Contra Spem Spero" Лесі Українки, яке хоч і є в засаді уперто оптимістичним, але в якому наші декляматори здебільшого підкреслюють саме оте — „без надії" та „сльози гіркії".

В цілому ж треба привітати появу цієї книжечки, цього невеличкого із смаком складеного декляматора, що не одному вихователеві чи учителеві стане у великій пригоді. Тепер тяжко, майже неможливо знайти значну частину тих віршів, — і треба пам'яти доброї мами, художнього смаку письменниці та педагогічного такту, щоб в наших умовах скласти таку книжку. Українському Конґресовому Комітетові належиться також подяка за цей гарний подарунок дітям.

Л. І.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою)

НЕМАЄ ТОВАРІВ І ПРОДУКТІВ, АЛЕ Є „БЕСІДИ АГІТАТОРІВ ТА СОЦІЯЛІСТИЧНЕ ЗМАГАННЯ"

Влада стверджує, що українське село не має товарів та продуктів, але воно має аж занадто совєтської агітації. На села Вінниччини „вийшли тисячі агітаторів, які проводять серед колгоспників бесіди про найдемократичнішу в світі Сталінську конституцію". Ці агітатори „забезпечені політичною та художньою літературою, газетами, журналами і брошурами" про з'їзд партії в Москві. Вони „одночасно розгортають соціялістичне змагання за успішну підготовку до весняної сівби". Сій, український селянине, а за те прийдуть до тебе з комуністичною бібулою, а товари і продукти залишаться на „базі", або поїдуть у Москву.

БУКОВИНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ХОР У ЛИТВІ

В місяці січні Буковинський народний хор відвідав столицю Литви. Що ж співав там цей „народний хор?" Він виконав „Кантату про Сталіна", а також „народні російські та українські пісні і танці". Одним словом, совєтська Росія вертається до тих часів царської імперії, коли обов'язково треба було поруч українських вставляти також і російські пункти програми, бо без того цензура не давала дозволу на чисто українську програму.

СЛОВА І ДІЛА СОВЄТСЬКОГО ВЧИТЕЛЯ

В Кіровограді працює вчитель І. Рубашевський. Він навчає німецької мови аж у трьох місцевих школах, та крім того „ділиться своїм досвідом та розповідає про свої методичні прийоми". В „Радянській Освіті" він написав таке: „Намагаюся урізноманітнити методи викладання німецької мови, пояснюючи нові слова, звертаю увагу учнів на їх вимову, значення, будову і функцію в реченні... Це активізує учнів, і вся кляса активніше працює". Коли кіровоградські вчителі прочитали ці слова Рубашевського, то „руками розвели", бо слова автора „рішуче розходяться з його практичною діяльністю". В одній школі, де вчить цей учитель, „жодному з учнів не зарахована зимова контрольна робота з німецької мови". В другій школі „лише 8 учнів з 37 написали цю роботу з оцінкою на три". А „ще гірші наслідки навчання німецької мови в третій школі, де вчить Рубашевський". Часопис „Радянська Україна" нарікає і на редакцію „Радянської Освіти", яка помістила статтю цього „звичайнісінького Хлестакова".

МОВЧИТЬ РАДІО В ЛЕБЕДИНІ

Ф. Кириченко, „виборець міста Лебедина", нарікає, що „керівники Лебединського району не дбають" про поширення радіо в свому терені. „У районі більше 150 населених пунктів. З них повністю радіофіковано не більше десяти сіл". Виборець Кириченко хотів би, щоб при допомозі радіо вели виборчу агітацію. „Почалася підготовка до виборів. Всюди виборці слухають радіопередачі з Москви і Києва. А у нас у районі радіо немає навіть у багатьох приміщеннях сільрад, клюбів і правлінь колгоспів". Большевики часто хваляться, що „переганяють Америку". Та в Америці немає, здається, мешкання, в якому не було б радіоапарату, що коштує кільканадцять долярів.

ЩЕ ПРО ШАХРАЇВ

Кореспондент „Радянської України" (17 січня) друкує довшу статтю під заголовком „Шахраї та ротозії". Це останнє слово можна б по українськи перекласти словом „роззяви". Із цієї кореспонденції вибираємо короткий уступ. „Пізньої осени 1952 року в контору облзаготзерна з Якимівського елеватора повідомили, що там затримали групу злодіїв, серед яких і завідуючий складом Аркадій Абрамович Друян. Цей випадок занепокоїв декого в обласній конторі. Того ж дня спішно вибув до Якимівки завідуючий елеваторно - складським відділом Шапор. Але не службові обов'язки підняли так швидко на ноги Шапора. Друян — близький родич його дружини. Злодії зазнали покарання, але між ними не було Друяна. Він зник без вісти. Шапор раніше побував у Друяна, вдома, а потім уже на елеваторі. Тоді Шапор порадив Сарі Абрамовні Друян, сестрі своєї жінки, щоб вона теж залишила Якимівку. А незабаром вона вже працювала бухгалтером Запорізької реалізаційної бази". Далі кореспондент пише, що Шапор у подібний спосіб „помагає не тільки своїй рідні", але також всім тим, що „розбазарюють державне майно". Подібні дописи можна стрінути майже в кожному числі совєтської преси, але вони не мають жадного успіху, бо зловживання та крадежі знову повторюються.

Суспільне Забезпечення – окремий департамент

Вашингтон. — През. Айзенгавер сказав конґресовим провідникам, що він плянує передати Конґресові законопроєкт для піднесення Агенції Федерального Забезпечення до стану федерального департаменту з окремим кабінетним урядовцем на чолі. — Цю справу обговорив президент на засіданні кабінету, в якому брала теж участь пані Овета Колп Гоббі, як адміністратор Федеральної Безпеки. Проєкт створення нового департаменту буде пред'явлений разом з цілим пляном реорганізації федеральних бюр, який президент має право перевести самостійно — на підставі недавно ухваленого конґресового уповажнення. Конґресові кола схильні прийняти проєкт президента Айзенгавера, хоч у минулому відкинули двічі подібний проєкт през. Трумана.

Ст. Лоран запрошує президента до Канади

Вашингтон. Прем'єр Канади, Луї Ст. Лоран, запросив президента Айзенгавера на державні відвідини до Оттави, а покищо піддав думку, щоб зустрінутися з президентом у Білому Домі на конференції. Ст. Лоран написав до президента ще 20 січня, отже в дні інавгурації, тоді теж, як звідомляють з Білого Дому, през. Труман дістав від нього листа з признанням за відвагу в минулому часі у полагоджуванні міжнародних справ. Міжтим виявилося, що канадський міністер закордонних справ Лестер Пірсон приїхав до столиці літаком з Оттави і відбув конференцію з секретарем Доллесом і будинку канадського посольства.

Віче домагається щоб Росія випустила жидів

У Ню Йорку, в залі Мангеттен Сентер, відбулося велике віче на якому взяло участь 3,500 осіб жидівського походження, що належать до 31 різних жидівських організацій. Віче вирішило закликати совєтський уряд припинити переслідування жидів та дозволити жидам, що перебувають за залізною заслоною виїхати до Ізраїлю. Цей самий заклик зверненний і до урядів держав совєтського бльоку, в яких проживають жиди. На вічу виступили визначні промовці, а губернатор Дюї привітав віче телефонічно з Олбані, зазначивши, що обов'язком усіх американців є приєднатися до протесту проти російської програми антисемітизму, жорстокости, брутальности й душогубства. Цей протест буде думкою світу, а „думка світу ще має могутній вплив на землі" — твердить Дюї. Губернатор Дюї схарактеризував при цій нагоді Сталіна, як найбільшого народовбивцю в історії світу, який намагається доконати це, чого не вспів зробити за життя Гітлер.

ВИБУХ ВУЛКАНУ НА АЛЯСЦІ

Кодіяк, Аляска. — З острова Кодіяку, що лежить на Тихому океані біля південного побережжя Аляски, надійшли вістки про могутній вибух вулкану, що вже другий день потрясає й покриває темрявою Долину 10,000 димів, на півострові суходолу Аляски. Вулкани цього півострова востаннє були діяльні в 1912 році й населення долини не могло, по так довгій перерві сподіватись повторного вибуху згаслого вулкану. Один з літунів оглядав вибух вулкану, летівши біля 100 миль на північний схід від гори Катамай. За його спостереженнями, димові хмари над вулканом зносились на 15,000 футів. Сама гора Катамай — зноситься на 7,500 футів над рівнем моря. Інші спостерігачі з острова Кодіяк твердять, що дим зноситься не над Катамаєм, а над іншими горами, приблизно 10 миль на південний схід від гори Катамай й що теперішній вибух не грозить небезпекою для мешканців Долини.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ЗБИРАЄ СІМ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Відділ Американського Червоного Хреста почав уже кампанію в Ню Йорку за збірку висотою $ 7,000,000 з спеціяльною увагою, що цьогорічні засоби повинні бути вжиті на рятунок людей, навіщених дітотчим паралічем і на допомогу військовим силам. Для започаткування кампанії зібралися 1,200 добровольців в готелі Валдорф Асторія, під час якої виголосив промову голова кампанії, Алберт К. Сіммсонс.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

Посмертна Згадка

ІВАН ТКАЧ, довголітній член 181 від. У. Н. Союзу в Менвіл, Р. Ай., помер 29. січня 1953 р. Покійний оставив у великому смутку жену Франку, дочку Марію, зятя, внука, пасербицю Антоніну і багато ближчих і дальших кревних. Похорон відбувся 1. лютого з погребового заведення при участи рідні, членів і знайомих до церкви св. Арх. Стефана, а відтак на цвинтар того ж імені. — В. И. П.!

П. Лапчинський, секр.

Замість вінка на могилу незабутнього містоголови бл.п. **ГРИГОРІЯ ШУЛЬКИ** Відділ УККА в Балтімор, Мд., складає на цілі УККА $10.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 22. лютого, о 12-ій год. вполудне, у салі 2250 Кортез вул. Проситься членів прийти. — Магас, предс.; Когут, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 281, повідомляє, що місячні збори відбудуться в пятницю, 20. лютого, в год. 8. ввечорі, в залі У. Н. Дому, 33-35 Вест 19. вул. Просимо всіх членів прийти на той мітінґ, бо маємо дуже важні справи до полагодження, а то вибрати комітет на 30-літні роковини існування відділу, котрі мають відбутися 3. травня. — І. Довгань, предс.; Я. Лаврів, кас.; Л. Бачинський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозької Січі, від. 117, відбудуться в суботу, 21. лютого, в домівці при 33 Е. 7. вул. (2. пов.), в год. 8. ввечорі. Просимо точно явитися. Нових членів прсимо обовязково вирівняти залеглі вкладки. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, фін. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. лютого, в годині 2. по пол. точно, в парафіяльній салі, 305 Гудсон вул. Приявність всіх членів є конечна, бо є багато важних справ до вирішення. Довгуючих членів проситься прийти на збори і вирівняти свої залеглости. Минулих зборів вибрано ще таких урядників: П. Паснак, Р. Шевчук і В. Гричук, контрольори; А. Задорецький, В. Гречук, М. Василишин і В. Белей,: надз. хворих для мужчин, а для женщин В. Николайко. — В. Колданський, предс.; І. Деркач, кас.; А. Іванів, фін. секр.; Г. Вулавинець, рек. секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. ім. А. Вончевського, від. 10, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. лютого, зараз по Сл. Божій, в салі парафіяльній. Проситься всіх членів прийти на збори та вирівняти свої місячні належитости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Х. Мілко, предс.; В. Глива, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 21. лютого, о год. 7. ввечорі, в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

ТАРЗАН, ч. 3012. Мирний тріюмф.

Несподівано Мераля зникла. Жменька порошинок піднеслася вгору, полискуючи в стовпі холодної білої полумені.

„Ходім!", шептав Тарзан. В боязкій незрозумілій мовчанці його компаньйони залишили храм вічного життя.

„Так", роздумував переможний старий раторський шан, „леґенда Мералі скінчилася.

Це навіть ліпше так. Наші народи можуть жити в мирі та взаємному розумінні".